

18 Ιανουαρίου 2015

## **Ο βίος του γ.Παΐσιου**

Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Άγ. Παΐσιος Αγιορείτης / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Πεμπτούσια·  
Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες





## **Παιδική ηλικία**

Ο Γέρων Παΐσιος γεννήθηκε στα Φάρασα της Καππαδοκίας, στη Μικρά Ασία, στις 25 Ιουλίου του 1924. Ο πατέρας του ονομαζόταν Πρόδρομος και ήταν πρόεδρος των Φαράσων, ενώ η μητέρα του λεγόταν Ευλαμπία. Ο Γέροντας είχε ακόμα 8 αδέρφια. Στις 7 Αυγούστου του 1924, μια εβδομάδα πριν οι Φαρασιώτες φύγουν για την Ελλάδα, ο Γέροντας βαπτίστηκε από τον Άγιο Αρσένιο τον Καππαδόκη, ο οποίος επέμεινε και του έδωσε το δικό του όνομα «για να αφήσει καλόγερο στο πόδι του», όπως χαρακτηριστικά είχε πει.

Πέντε εβδομάδες μετά τη βάπτιση του μικρού τότε Αρσένιου, στις 14 Σεπτεμβρίου του 1924 η οικογένεια Εζνεπίδη, μαζί με τα караβάνια των προσφύγων, έφτασε στον Άγιο Γεώργιο στον Πειραιά και στη συνέχεια πήγε στην Κέρκυρα, όπου και τακτοποιήθηκε προσωρινά στο Κάστρο. Στην Κέρκυρα η οικογένειά του έμεινε ενάμιση χρόνο. Στη συνέχεια μεταφέρθηκε στην Ηγουμενίτσα και κατέληξε στην Κόνιτσα. Εκεί ο Αρσένιος τελείωσε το δημοτικό σχολείο και πήρε το απολυτήριο

του «με βαθμό οκτώ και διαγωγή εξαίρετο». Από μικρός συνεχώς είχε μαζί του ένα χαρτί, στο οποίο σημείωνε τα θαύματα του Αγίου Αρσενίου. Έδειχνε ιδιαίτερη κλίση προς τον μοναχισμό και διακαώς επιθυμούσε να μονάσει. Οι γονείς του χαριτολογώντας, του έλεγαν «βγάλε πρώτα γένια και μετά θα σε αφήσουμε».

## **Εφηβικά χρόνια και ο στρατός**

Στο διάστημα που μεσολάβησε μέχρι να υπηρετήσει στο στρατό ο Αρσένιος δούλεψε σαν ξυλουργός. Όταν του παραγγελνόταν να κατασκευάσει κάποιο φέρετρο, ο ίδιος συμμεριζόμενος την θλίψη της οικογένειας, αλλά και τη φτώχεια της εποχής, δεν ζητούσε χρήματα.

Το 1945 ο Αρσένιος κατατάχτηκε στο στρατό και υπηρέτησε σαν ασυρματιστής κατά τον ελληνικό εμφύλιο. Όσο καιρό δεν ήταν ασυρματιστής, ζητούσε να πολεμεί στην πρώτη γραμμή, προκειμένου κάποιοι οικογενειάρχες, να μην βλαφτούν. Το μεγαλύτερο όμως διάστημα της θητείας του το υπηρέτησε με την ειδικότητα του ασυρματιστή. Απολύθηκε από το στρατό το 1949.

## **Μοναστικός Βίος**

### **Τα πρώτα χρόνια**

Ο πατέρας Παΐσιος πρώτη φορά εισήλθε στο Άγιο Όρος για να μονάσει το 1949, αμέσως μετά την απόλυσή του από το στρατό. Όμως επέστρεψε στα κοσμικά για ένα χρόνο ακόμα, προκειμένου να αποκαταστήσει τις αδελφές του. Έτσι το 1950 πήγε στο Άγιο Όρος. Η πρώτη μονή στην οποία κατευθύνθηκε και παρέμεινε για ένα βράδυ ήταν Μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στις Καρυές. Εν συνεχεία κατέλυσε στη σκήτη του Αγίου Παντελεήμονος, στο κελί των Εισοδίων της Θεοτόκου. Εκεί θα γνωρίσει τον πατέρα Κύριλλο που ήταν ηγούμενος στη μονή και θα τον ακολουθήσει πιστά.

Λίγο αργότερα αποχώρησε από τη μονή και κατευθύνθηκε στη Μονή Εσφιγμένου. Εκεί τελέσθηκε η τελετή της «ρασοευχής» και πήρε το πρώτο όνομά του που ήταν Αβέρκιος. Και εκεί αμέσως ξεχώρισε για την εργατικότητά του, τη μεγάλη αγάπη και κατανόηση που έδειχνε για τους «αδελφούς» του, την πιστή υπακοή στο γέροντά του, την ταπεινοφροσύνη του, αφού θεωρούσε εαυτόν κατώτερο όλων των μοναχών στην πράξη. Προσευχόταν έντονα και διάβαζε διαρκώς, ιδιαίτερα τον Αββά Ισαάκ.

Το 1954 έφυγε από τη μονή Εσφιγμένου και κατευθύνθηκε προς την Μονή Φιλοθέου, που ήταν Ιδιόρυθμο μοναστήρι όπου μόναζε και ένας θείος του. Η συνάντησή του όμως με τον Γέροντα Συμεών θα είναι καταλυτική για την πορεία

και διαμόρφωση του μοναχικού χαρακτήρα του Παΐσιου. Μετά από δύο χρόνια, το 1956, χειροθετήθηκε «Σταυροφόρος» και πήρε το «Μικρό Σχήμα». Τότε ήταν τελικά που ονομάστηκε και «Παΐσιος», χάρη στο Μητροπολίτη Καισαρείας Παΐσιο τον β΄, ο οποίος ήταν και συμπατριώτης του. Ο Γέρων Αυγουστίνος αυτήν την περίοδο απέκτησε στενή σχέση με τον Παΐσιο.

Το 1958, ύστερα από «εσωτερική πληροφόρηση», πήγε στο Στόμιο Κονίτσης. Εκεί πραγματοποίησε έργο το οποίο αφορούσε στους ετερόδοξους αλλά περιελάμβανε και τη βοήθεια των βασανισμένων και φτωχών Ελλήνων, είτε με φιλανθρωπίες, είτε παρηγορώντας τους και στηρίζοντάς τους ψυχολογικά, με αιχμή το λόγο του Ευαγγελίου. Επί 4 έτη έμεινε στην Ιερά Μονή Γενεθλίων της Θεοτόκου στο Στόμιο, όπου αγαπήθηκε πολύ από τον λαό της περιοχής για την προσφορά και τον μετριοπαθή χαρακτήρα του.

Από εκεί πήγε στο Όρος Σινά στο κελί των Αγίων Γαλακτίωνος και Επιστήμης. Ο Γέροντας εργαζόταν ως ξυλουργός και ό,τι κέρδιζε το έδινε σε φιλανθρωπίες στους Βεδουίνους, ιδίως τρόφιμα και φάρμακα.

### **Επιστροφή στο Άγιο Όρος**

Το 1964 επέστρεψε στο Άγιο Όρος, από όπου δεν ξαναέφυγε ποτέ. Η σκήτη η οποία τον φιλοξένησε ήταν η Ιβήρων. Στο διάστημα που παρέμεινε εκεί, και συγκεκριμένα το 1966, ασθένησε σοβαρά και εισήχθη στο Νοσοκομείο Παπανικολάου. Υποβλήθηκε σε εγχείρηση, με αποτέλεσμα μερική αφαίρεση των πνευμόνων. Στο διάστημα μέχρι να αναρρώσει και να επιστρέψει στο Άγιο Όρος φιλοξενήθηκε στην Μονή Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, στη Σουρωτή. Επέστρεψε στο Άγιο Όρος μετά την ανάρρωσή του και το 1967 μετακινήθηκε στα Κατουνάκια, και συγκεκριμένα στο Λαυρεώτικο κελί του Υπάτου.

Από τότε άρχισε να δέχεται πολλές επισκέψεις. Ήδη το όνομά του έχει αρχίσει να γίνεται αρκετά γνωστό μακριά από το Όρος και κάθε λογής βασανισμένοι άνθρωποι οδηγούνταν σε αυτόν, μαθαίνοντας για ένα χαρισματικό μοναχό που ονομάζεται Παΐσιος. Το επόμενο έτος μεταφέρεται στη Μονή Σταυρονικήτα. Βοηθάει σημαντικά σε χειρονακτικές εργασίες, συνεισφέροντας στην ανακαίνιση του μοναστηριού. Συχνά μάλιστα βοηθάει ως ψάλτης στη Σκήτη Τιμίου Προδρόμου το Γέροντα Τύχωνα. Οι δύο γέροντες ανέπτυξαν δυνατή φιλία η οποία τερματίστηκε με την κοίμηση του Γέροντα Τύχωνα το 1968. Ο Παΐσιος έμεινε στο κελί του Γέροντα Τύχωνα για ένδεκα έτη μετά την κοίμησή του, πράγμα που ήταν επιθυμία του φίλου του λίγο πριν πεθάνει.

## **Στην Παναγούδα**

Το 1979 αποχώρησε από την σκήτη του Τιμίου Προδρόμου και κατευθύνθηκε προς την Μονή Κουτλουμουσίου. Εκεί εισχώρησε στή μοναχική αδελφότητα ως εξαρτηματικός μοναχός. Η Παναγούδα ήταν μια σκήτη εγκαταλελειμμένη και ο Παΐσιος εργάστηκε σκληρά για να δημιουργήσει ένα κελί με «ομόλογο», όπου και έμεινε μέχρι και το τέλος τη ζωής του. Από την εποχή που εγκαταστάθηκε στην Παναγούδα πλήθος λαού τον επισκεπτόταν. Ήταν μάλιστα τόσο το πλήθος ώστε να υπάρχουν και ειδικές σημάνσεις που επεσήμαναν τον δρόμο προς το κελί του, ώστε να μην ενοχλούν οι επισκέπτες τους υπολοίπους μοναχούς. Επίσης δεχόταν πάρα πολλές επιστολές. Όπως έλεγε ο γέροντας στενοχωρείτο πολύ, γιατί από τις επιστολές μάθαινε μόνο για διαζύγια και ασθένειες ψυχικές ή σωματικές. Παρά το βεβαρημένο πρόγραμμά του, συνέχιζε την έντονη ασκητική ζωή, σε σημείο να ξεκουράζεται ελάχιστα, 2 με 3 ώρες την ημέρα. Εξακολούθησε όμως να δέχεται και να προσπαθεί να βοηθήσει τους επισκέπτες. Συνήθιζε επίσης να φτιάχνει «σταμπωτά» εικονάκια τα οποία χάριζε στους επισκέπτες σαν ευλογία.

## **Οι ασθένειες του Γέροντα**

### **Το ιστορικό**

Το 1966 ο γέροντας νοσηλεύθηκε στο Νοσοκομείο Παπανικολάου λόγω βρογχεκτασιών. Μετά την επέμβαση για την αφαίρεσή τους και λόγω της χρήσης ισχυρών αντιβιοτικών ο γέροντας έπαθε ψευδομεμβρανώδη κολίτιδα, η οποία του άφησε μόνιμα δυσπεπτικά προβλήματα. Κάποια στιγμή, ενώ εργαζόταν στην πρέσσα που είχε στο κελί του, έπαθε βουβωνοκλήλη. Αρνήθηκε να νοσηλευτεί και υπέμεινε καρτερικά την ασθένεια, η οποία του έδινε φοβερούς πόνους για τέσσερα ή πέντε χρόνια. Κάποια μέρα σε μια επίσκεψή του στη Σουρωτή, κάποιοι γνωστοί του γιατροί κυριολεκτικά τον απήγαγαν και τον οδήγησαν στο Θεαγένειο νοσοκομείο, όπου και χειρουργήθηκε. Παρά την αντίθεση των γιατρών, ο γέροντας συνέχισε τη σκληρή ασκητική ζωή και τις χειρωνακτικές εργασίες κάτι που επιδείνωσε και άλλο την κατάσταση της υγείας του.

### **Το τέλος της ζωής του**

Μετά το 1993 άρχισε να παρουσιάζει αιμορραγίες για τις οποίες αρνούσαν να νοσηλευτεί λέγοντας χαρακτηριστικά ότι «όλα θα βουλευτούν με το χώμα». Τον Νοέμβριο του ίδιου έτους ο Παΐσιος βγαίνει για τελευταία φορά από το Όρος και πηγαίνει στη Σουρωτή, στο Ησυχαστήριο του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου για τη γιορτή του Αγίου Αρσενίου (10 Νοεμβρίου). Εκεί μένει για λίγες μέρες και ενώ ετοιμάζεται να φύγει ασθενεί και μεταφέρεται στο Θεαγένειο, όπου του γίνεται

διάγνωση για όγκο στο παχύ έντερο. Στις 4 Φεβρουαρίου του 1994 ο γέροντας χειρουργείται.

Παρότι η ασθένεια δεν σταμάτησε (παρουσίασε μεταστάσεις στους πνεύμονες και στο ήπαρ), ο γέροντας ανακοίνωσε την επιθυμία του να επιστρέψει στο Άγιο Όρος στις 13 Ιουνίου. Ο υψηλός πυρετός όμως και η δύσπνοια τον ανάγκασαν να παραμείνει.

Στο τέλος του Ιουνίου οι γιατροί του ανακοινώνουν ότι τα περιθώρια ζωής του ήταν δύο με τρεις εβδομάδες το πολύ. Τη Δευτέρα 11 Ιουλίου (γιορτή της Αγίας Ευφημίας) ο γέροντας κοινώνησε για τελευταία φορά γονατιστός μπροστά στο κρεβάτι του. Τις τελευταίες μέρες της ζωής του αποφάσισε να μην παίρνει φάρμακα ή παυσίπονα, παρά τους φρικτούς πόνους της ασθένειάς του.

Τελικά την Τρίτη 12 Ιουλίου 1994 (με το νέο ημερολόγιο) και ώρα 11:30 το βράδυ την ησυχία τάραξε μια δυνατή βροντή! Κατόπιν με συνεχείς αστραπές φωτιζόταν όλο το Άγιον Όρος.

Το απόγευμα έγινε γνωστό ότι ο γέροντας είχε περάσει πιά στην αιωνιότητα.

Ενταφιάστηκε στο Ιερό Ησυχαστήριο του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στη Σουρωτή Θεσσαλονίκης. Έκτοτε, κάθε χρόνο στις 11 προς 12 Ιουλίου, στην επέτειο κοιμήσεως του Γέροντος, τελείται αγρυπνία στο Ιερό Ησυχαστήριο, με συμμετοχή χιλιάδων πιστών.

## **Πνευματική Παρακαταθήκη του Γέροντα Παΐσιου Συγγενείς του**

Από τα 9 αδέλφια του π. Παΐσιου ζει σήμερα μόνο ένας στη Κόνιτσα, ο Ραφαήλ. Είναι μεγαλύτερος από το γέροντα. Και παρά τα 93 του χρόνια θυμάται τον ξεριζωμό από την Καππαδοκία, τον αδελφό του, τον γέροντα Παΐσιο μικρό παιδάκι 40 ημερών στην αγκαλιά της μάνας του αλλά και τον άγιο Αρσένιο, τον ιερέα του χωριού αρχηγό στις δύσκολες μέρες του ξεριζωμού.

## **Πνευματικοπαΐδια του γέροντα**

Πολλοί είναι οι άνθρωποι που γνώρισαν το Γέροντα Παΐσιο. Καθένας από αυτούς μπορεί να πει μια ιστορία για το Γέροντα ή να θυμηθεί την απλότητά του. Οι πιο κοντινοί στο Γέροντα Παΐσιο άνθρωποι που ζούνε σήμερα είναι:

Ο πατήρ Παΐσιος ο μαθηματικός που ζει σε ένα κελλάκι κοντά στην Ιερά Μονή Κουτλουμουσίου του Αγίου Όρους. Αυτός έλαβε το όνομα του Γέροντα και είναι ο πνευματικός της Μονής του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στη Σουρωτή.

Ο ιερομόναχος Αρσένιος και ο μοναχός Ησαΐας που μένουν στο κελλάκι της

Παναγούδας όπως ο γέροντας Παΐσιος επιθυμούσε. Οι δύο μοναχοί κρατούν το κελλάκι όπως το είχε ο γέροντας και δέχονται με μεγάλη χαρά όσους επισκέπτονται το σπιτάκι που έζησε ο γέροντας Παΐσιος.

Οι μοναχές της Σουρωτής στη γυναικεία Ιερά Μονή αγίου Ιωάννου του Θεολόγου κατέχουν δύο πολύτιμους θησαυρούς: Τα λείψανα του αγίου Αρσενίου και τον τάφο του γέροντος Παΐσιου. Στο μοναστήρι της Σουρωτής καθημερινά συρρέουν πολλοί προσκυνητές από ολόκληρο τον κόσμο για να προσκυνήσουν στον τάφο του γέροντος Παΐσιου.

## **Μαρτυρία**

Υπάρχουν βεβαίως και πάρα πολλοί άλλοι άνθρωποι που γνώρισαν το Γέροντα Παΐσιο, άκουσαν τη διδασκαλία του, διαπίστωσαν την αγιότητά του, δέχτηκαν τα δώρα της προσευχής του. Όλοι αυτοί ομολογούν πως ο γέροντας Παΐσιος ο Αγιορείτης είναι ένας από τους πιο σημαντικούς αγίους ασκητές του 20ου αιώνα.

## **Γενικά**

Ο Γέρων Παΐσιος ήταν ένας πολύ απλός άνθρωπος, ο οποίος πίστευε στο λόγο του Ευαγγελίου, κάνοντας τρόπο ζωής τον μοναστικό βίο και τις διδαχές της ορθόδοξης ασκητικής παράδοσης. Οι εγκύκλιες γνώσεις του περιορίζονταν στο επίπεδο του δημοτικού. Παρ' όλα αυτά ξεχώριζε για την «χαριτωμένη» απλότητά του και την έντονη αγωνία που τον διακατείχε για την βοήθεια των συνανθρώπων του, που αναζητούσαν ένα πνευματικό καθοδηγητή. Ο ίδιος αποτελούσε παράδειγμα ανθρώπου αφιερωμένου στον Θεό, αφαιρώντας τις προσωπικές επιδίωξεις και τα προσωπικά θελήματα. Η υπακοή, η άσκηση, η ταπείνωση, η ευσέβεια, το φιλότιμο και πάνω από όλα η αγάπη και η μακροθυμία, αποτελούσαν τρόπο ζωής για τον ίδιο, αλλά και διδαχές για όσους αποζητούσαν ένα λόγο παρηγοριάς ή κάποια επίλυση προσωπικού προβλήματος.

## **Διδαχές**

Λογισμοί. Μεγάλο βάρος έδινε στον λογισμό ο Γέροντας. Πάντα ανέφερε ότι όλα ξεκινούν από τους καλούς λογισμούς, οι οποίοι αποδιώκουν τους κακούς. Να σκέπτόμαστε θετικά για τον συνάνθρωπο και όχι αρνητικά, γιατί αλλιώς εισέρχεται η πονηριά στον άνθρωπο και η ισχυρογνωμοσύνη. Μάλιστα ανέφερε να μην εμπιστευόμαστε και τους δικούς μας λογισμούς και να δίνουμε χώρο στο θέλημα του Θεού, γιατί όποιος κάνει κάτι τέτοιο βγαίνει πάντα κερδισμένος.

**Φιλότιμο.** Ο Γέροντας διαρκώς ανέφερε ότι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν και αρχοντική αγάπη. «Ό,τι προσφέρουμε ή κάνουμε», έλεγε «πρέπει να γίνεται φιλότιμα και όχι αναγκαστικά και συμφεροντολογικά. Να μην ακολουθούμε από φόβο αλλά να έχουμε θέληση και καλή προαίρεση, όπως και ο Χριστός όταν ήρθε

σε αυτόν τον κόσμο».

**Θεία Δικαιοσύνη.** Ανέφερε διαρκώς πως αν ο άνθρωπος θέλει να ομοιάσει στους Αγίους πρέπει να εφαρμόζει την Θεία δικαιοσύνη και όχι την ανθρώπινη. Η ανθρώπινη δικαιοσύνη κατά τον Γέροντα είναι τυφλή και υπάρχει για να αποτρέπει τους κακούς και πονηρούς ανθρώπους. Η Θεία δικαιοσύνη όμως στοχεύει να εξυπερετεί τον αδύναμο άνθρωπο και αυτούς που έχουν ανάγκη. Όταν εφαρμόζουμε την Θεϊκή δικαιοσύνη τότε αποφεύγουμε τις έριδες, τις κατακρίσεις και τις διαφορές με τους συνανθρώπους μας.

**Θεία Πρόνοια.** Η Θεία πρόνοια είναι ανεξιχνίαστη και ανεξερεύνητη, στοχεύει στη σωτηρία του ανθρώπου και την αιώνια ζωή. Επεσήμανε πως δεν πρέπει συνέχεια να μεριμνούμε για τα « βιοτικά » πράγματα, γιατί ο Θεός προνοεί έτσι ώστε να μας δίνει αυτό που ποθούμε, πολλές φορές πριν καν το ζητήσουμε, αρκεί το μυαλό μας να βρίσκεται σε Αυτόν και να προσευχόμαστε. Όταν συμβαίνει κάτι άσχημο σε κάποιον είναι παραχώρηση από το Θεό και όχι σταλμένο από αυτόν, έτσι ώστε να εκπαιδεύσει τον άνθρωπο ένεκα της οικονομίας Του.

**Ταπείνωση.** Η ταπείνωση για το γέροντα ήταν το θεμελιώδες στοιχείο της σωτηρίας του ανθρώπου και γενικότερα το στοιχείο το οποίο επιφέρει τις καλές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων. Ανέφερε μάλιστα ότι ο Θεός «αδυνατεί» να βοηθήσει όταν ο άνθρωπος δεν ταπεινώνεται και προσπαθεί τότε με κάθε τρόπο να επιφέρει την ταπείνωση, μέσω των παθών. Χωρίς ταπείνωση, συνέχιζε, δεν επέρχεται η Θεία Χάρις, κλείνουμε την καρδιά μας από το Χριστό και ό,τι αρχικά «κερδίζουμε» γρήγορα το ξαναχάνουμε.

**Υπακοή.** Η πλήρης υπακοή, σύμφωνα με το γέροντα επιφέρει την ταπείνωση που είναι η αρχή όλων των καλών. «Να υπακούμε και όταν αδικούμε, γιατί ο Θεός ανταποδίδει την υπομονή στην αδικία» συχνά έλεγε. «Σήμερα όλοι είναι ανυπόμονοι, οι υπομονετικοί όμως σύμφωνα με το Χριστό θα κερδίσουν την βασιλεία των ουρανών», κατέληγε.

**Προφητείες.** Ο Γέροντας πραγματοποίησε και αρκετές προφητείες. Δυστυχώς όμως πολλοί καπηλεύτηκαν τις διδαχές του γέροντος, λέγοντας πολλά πράγματα, είτε για ίδιον όφελος, είτε για εθνικά φρονήματα, που ο ίδιος ποτέ δεν ενέφερε, κάτι που τον λυπούσε ενώ ήταν ήδη εν ζωή. Οι περισσότερες από αυτές αφορούσαν τα τεκταινόμενα που έχουν να κάνουν με την Κωνσταντινούπολη, επεξηγήσεις πάνω στις προφητείες του Κοσμά του Αιτωλού αλλά και περί Αντιχρίστου.